

Almanya'da Girişimcilik- Eğitimi ve Okullarda Uygulamalı Örnekleri

Entrepreneurship - Education in Germany and Practical Examples in Schools

Öz

Girişimciliğin, Devletlerin gelişmesinde, toplumların refah seviyesini artırma da ne denli önemli olduğu, özellikle günümüz teknoloji çağında daha iyi anlaşılmaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle teknolojinin yaygınlaşması ülkeler çapında rekabeti kızıştırmaktadır, tam bu noktada girişimci bir toplum yapısının ve ortamının oluşturulmasının kaçınılmaz olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, bu makale de Avrupa çapında alınan kararlar çerçevesinde Almanya'da girişimciliğin gelişmesi adına yapılan teşviklerin yanı sıra eğitim alanında, bu bağlamda ki uygulamalar anlatılmaktadır. 2000 yılından günümüze kadar Avrupa konseyi girişimcilik çalışmaları ve kararları, bu kararların Almanya'da uygulanmaya başlaması akabindeki olumlu neticeler detaylandırılarak anlatılmaktadır. Amaç ülkemiz için örnek teşkil edebilecek uygulamaların bulunmasına bir nebze olsun katkı sağlayabilme çabasıdır.

Abstract

The importance of entrepreneurship in the development of States and the importance of increasing the welfare of societies is better understood especially in the modern age of technology. The spread of technology with the effect of globalization is making the countries more competitive, and it is inevitable that the formation of an entrepreneurial society and environment is inevitable. In this context, this article describes the practices in this context as well as the incentives for the development of entrepreneurship in Germany within the framework of the decisions taken throughout Europe. From 2000 to the present, the European Council's entrepreneurship studies and decisions have been elaborated by detailing the positive results following the implementation of these decisions in Germany. The aim is to contribute to the finding of practices that can serve as a model for our country.

Giriş

Girişimcilik günümüzün en büyük sosyal ve ekonomik güçlerinden biri olarak görülmektedir. Devletlerin iktisadi anlamda büyümesi ve gelişmesi o devletin girişimcilik kültürünün gelişmesi ile mümkün olmaktadır. Bir ülkede girişimcilik kültür haline getirilmiş ve girişimcilik bilinci geliştirilmiş ise o ülkenin işveren sayısında, üretiminde ve ekonomisinde önemli ölçüde büyüme ve gelişme söz konusu olabilmektedir.

Son senelerde bilhassa girişimcilik faaliyetlerine yönelik alakanın artması girişimciliğe verilen önemi daha da arttırmıştır. Girişimciliğin ülke gelişiminde ve toplumsal refahın artmasında etkili olduğu görülmüştür. Bu bakımdan devletler girişimciliğin gelişmesi için girişimcilik eğitimlerine ayrı bir önem vermektedirler. Girişimcilik eğitimlerinin, toplumda girişimcilik kültürünün gelişmesinde önemli bir etkiye sahip olmasından dolayı Avrupa komisyonu eğitim yoluyla girişimci beyinlerin teşvik edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Bu çalışmada Avrupa ülkelerinde özellikle Almanya'da girişimciliğe yönelik yapılan eğitim programları ve teşviklerin neler olduğu detaylı bir şekilde incelenecektir. Daha ziyade 2000 yılı ve sonrası icraatlar ve aktiviteler üzerinde durulacaktır.

Bu çalışmanın amacı, yukarıda da değinildiği üzere devletlerin ekonomik geleceği için hayati önem taşıyan girişimciliğin gelişmiş ülkelerde ne şekilde önemsenip, uygulandığının, gelişmiş bir ülke olan Almanya örneğiyle incelenmesi, sonrasında da ülkemiz için örnek olabilecek model uygulamaları ortaya çıkarabilmeye katkı sağlamaktır.

Halim Kadri Öztürk

Dr., Coburg/ Almanya

halimozturk61@hotmail.com

Article Type / Makale Türü

Review / Derleme

Anahtar Kelimeler

Girişimcilik, AB Komisyonu, Almanya'da girişimcilik, girişimcilik eğitimi

Keywords

Entrepreneurship, EU Commission, Entrepreneurship Education in Germany

JEL:

Submitted: 05 / 01 / 2019

Revised: 20 / 03 / 2019

Accepted: 29 / 03 / 2019

1. Girişimcilik Ekosistemi ve Girişimci Toplum için Gereklilikler

Ekonomik gelişmişlik düzeyi, girişimciliğin gelişebilmesi bakımından önem arz etmektedir. Yeterli sermaye birikimine sahip olunması, bankacılık sisteminin gelişmiş olması, melek yatırımlar ve girişim sermayesi için gerekli yasal düzenlemeler ve teknik altyapı ile yenilik ve teknolojik beceriler, hukuk ve vergilendirme sistemi gibi cazip iş ortamı sağlayan etkenler girişimciliğin gelişme gösterebilmesinde büyük öneme sahiptir. Fakat tüm bu sayılanlar girişimciliğin gelişmesi için yeterli olacaktır denemez. Çünkü uygun iş ortamının yanında, sosyal ve kültürel faktörler de girişimciliği önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Genel bir bakış kazanılması açısından aşağıda ki tablo 'da bu gereklilikler gösterilmektedir.

Tablo 1. Girişimcilik Ekosistemi

1) Düzenleyici Çerçeve	2) Pazar Koşulları	3) Finansa Erişim
<ul style="list-style-type: none">İdari Yük (iş kurma ve büyüme),İflas-İcraÇevre - sağlıkİş-Ürün piyasalarıSosyal güvenlik mevzuatlarıVergi ve Adalet sistemleri	<ul style="list-style-type: none">Pazarın kalitesi,İç pazara erişimDış pazarlara erişim,Kamunun işlevi,Kamu ihaleleri,Rekabet mevzuatı.	<ul style="list-style-type: none">Özel sermaye,Kredi ve Sermaye piyasalarıYatırım melekleri,
4) Bilginin Oluşumu ve Yayılımı	5) Girişimcilik Kabiliyetleri	6) Kültür
<ul style="list-style-type: none">Ar-Ge yatırımları,Sanayi-Firma ve Üniversiteler arası kooperasyonİnternet -Teknoloji	<ul style="list-style-type: none">Öğrenim, eğitim ve tecrübe,Girişimcilik altyapısı,Eğitim/Danışmanlık hizmetleri,İşgücü devingenliği.	<ul style="list-style-type: none">Girişimci algısı,Risk algısı,İş sahibi olma hevesi.Sosyal sermaye ve güven ilişkisi

Kaynak: (Cansız, 2013: 15)

Yukarıda ki tablo 'da ifade edilenleri konunun daha iyi anlaşılması açısından detaylandırmakta fayda vardır. Bu bağlamda Girişimci bir toplum meydana getirebilmek için yapılması gerekenler (Öztürk, 2008: 17):

a) Mülkiyet haklarının şeffaf ve sağlam olduğu kurumsal-yasal zemin, en başta gelmektedir.

b) Ayrıca, ekonomiye kâr elde etmeye imkân tanıyan bir yapının egemen olması son derece önemlidir. Zira kârlılık yalnızca girişimcinin bireysel çabaları neticesinde elde edilen bir şey değildir. Yapılması gereken, makroekonomik istikrarı sağlamak ve yapısal dönüşümü gerçekleştirmek suretiyle üretim ekonomisinin önünü açmaktır.

c) Yapısal anlamda, (i) emek piyasalarındaki aksaklıklar bertaraf edilmeli, (ii) vergi işlemleri basite indirgenmelidir, yani vergilendirmenin basit, adil, tabana yayılmış ve düşük olması gerekir. (iii) Piyasaya giriş ve çıkışlar serbest ve daha şeffaf olmalı, (iv) icra-iflas mevzuatı rekabete engel olmayacak şekilde oluşturulmalıdır. (v) Ticaret kanunları rekabeti, girişimciliği ve ortaklığı destekler şekilde düzenlenmeli, (vi) devletin, piyasalardaki rekabete engel olacak şekilde, piyasalar ve kaynaklar üzerinde baskı kurmasına engel olunmalıdır. (vii) Enerji, ulaşım, sağlık, eğitim ve iletişim vb. sektörleri kapsayacak şekilde kaliteli ve mümkün olduğunca rekabetçi fiyatlardan hizmet verebilen alt yapı hizmetleri sunulmalıdır.

Bu sayılanlardan pozitif dışsallığı yüksek olan sağlık, ulaşım ve eğitim sektörlerinde, özel sektör mümkün olduğunca devreye sokulmalıdır, eğer bu mümkün gözüküyorsa, kamu sektörünün yine özel sektörle görevdeşlik içinde devreye girmesi icap etmektedir.

Yukarıda bahsedilenlere ek olarak şunlarda sıralanabilir (Yeşil Kitap: 11-24)

- 1) Şirketin kurulması, işleyişi ve kapanması ile alakalı bürokratik engeller azaltılmalıdır.
- 2) Teknoloji transferini başarılı bir şekilde gerçekleştirecek örgütler var olmalıdır.
- 3) Güçlü bir bilimsel altyapı gereklidir.
- 4) Girişimcilere ve girişimciliğe destek veren kuruluşlar oluşturacakları platformlar/girişimci ağları vasıtasıyla koordinasyon sağlamalıdır.
- 5) Finansmana erişim kolaylaştırılmalıdır.
- 6) Yetişmiş eleman sayısı artırılmalı ve bunlara erişim kolay olmalıdır.

7) İşletmelerin bilgiden ve uluslararası fırsatlardan yararlanabilmesi için gerekenler yapılmalıdır.

8) Girişimcilik ön plana çıkarılmalı, bilhassa okullarda bu kapsamda programlar düzenlenmelidir.

9) Girişimcilik herkes için açık hale getirilmeli, özellikle sanal ortamda her türlü yönlendirme ve bilgilendirme yapılmalıdır.

Kısaca özetlenecek olursa; girişimciliğin eğitim sistemine dâhil edilmesi, girişimcilik kültürünün oluşturulması, işin kuruluşu ile tasfiyesine ilişkin engellerin azaltılması, yeni girişimcilere destek ve finansmana ulaşımın kolay kılınması, desteklerin, hedef grupların ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi, ülkede girişimci faaliyetlerin genel olarak artırılması amacına büyük ölçüde hizmet edecektir.

Bu genel bilgilerden sonra Avrupa birliği genelinde ama bilhassa Almanya özelinde neler yapıldığına değinilecektir.

2. Avrupa Birliği Komisyon Kararları 2000 Yılı ve Sonrası Girişimcilik

Mesleki Eğitim ve Öğretim alanına ilişkin faaliyetler Kopenhag Süreci'nde, Avrupa Serbest Ticaret Birliği Üye devletleri ve AB aday ülkelerini de içeren 31 Avrupa ülkesinin eğitimden sorumlu bakanları tarafından imzalanan Kasım 2002 tarihli Kopenhag Beyanatu kapsamında başlamıştır. Kopenhag Süreci, iki senelik periyodlarla gözden geçirilmektedir. İlk inceleme Aralık 2004 tarihinde Maastricht'te yapılan Konsey toplantısında, onu takiben Aralık 2006'da Helsinki Konseyi tarafından ve Kasım 2008'de Bordeaux Konseyi toplantısında gerçekleştirilmiştir (Eğitim ve Kültür alanında Avrupa Birliği Müktesebat Rehberi, 2009: 18-19).

2004 yılında toplanan Avrupa komisyonu tarafından şu şekilde bir plan açıklanmıştır; "2010 yılına kadar yeni işletmeler kurmak için insanları motive etmek ve 2010 yılına kadar Avrupa yı dünya çapında girişimcilik konusunda rekabet eder hale getirmek". Alınan bu kararların gerekçesi olarak o yıllarda Eurobarometer'in yaptığı anket sonuçları olduğu söylenebilir. Anket sonuçlarına göre girişimcilik ruhunun Avrupa'da çok düşük olduğu tespit edilmiştir bundan dolayı Avrupa komisyonu bir önlem paketi hazırlayıp yukarıda da bahsedildiği şekilde 2 Şubat 2004 yılında tanıtmıştır.

Önlem paketi şunları içermektedir (European Union, 2015: 1);

a. Gençlerin işletme inisiyatiflerini desteklemek ve bu bağlamda çeşitli eğitim programları açılması.

b. Üye devletler tarafından kredi olanakları sağlanması ve bu hususta imkânların artırılması.

c. Ağır bürokratik engellerin tekrar gözden geçirilip uygun hale getirilmesi.

d. Girişimciliğin Avrupa yatırım fonu (Europaischen Investmentfonds) üzerinden gerekli tedbirler ile desteklenmesi.

Yukarıda bahsi geçen komisyonda görev alan Avrupa birliği İşletme ve Sanayi Komiseri Günter Verheugen şöyle ifadelerde bulunmuştur: "İşletmeci olmak maceralı ve ödüllendirici bir yapıya sahiptir ama aynı zamanda riski ve çok çalışmayı da beraberinde getirir. Üye ülkelerin ve komisyonumuzun girişimciliği desteklemek adına ciddi ödevleri ve sorumluluğu vardır." (European Union, 2015: 1).

Diğer bir yetkili olan Avrupa birliği İşletme ve Sanayi genel müdürü Heinz Zourek şöyle ifadelerde bulunmuştur: Amerikalıların risk algısıyla Avrupalıların ki farklı şöyle ki; Avrupa da iflas edene ikinci bir şans yok gibi, eğer bir işletme başarısızlığa uğramış ise, bu başarısızlık her türlü yeni teşebbüste karşısına bir engel olarak çıkabiliyor. Bu yüzden Avrupalılar girişimcilik hususunda aşırı çekingen ve temkinli, eğer işin devamlı ve karlı olacağından yüzde yüz emin hissederse, iş kurmaya teşebbüs ediyorlar aksi halde kendisini ve ailesini riske atmak istemiyorlar." Avrupa da Amerika'ya oranla "Risk sermayesi" (Wagniskapital) sağlamak oldukça zor, bundan dolayı Avrupa komisyonu şunu da denemektedir; Girişimciliğin Avrupa yatırım fonu (Europaischen Investmentfonds) üzerinden gerekli tedbirler ile desteklemek (European Union, 2015: 1)

Eurobarometerin anketinden çıkan diğer sonuçlara da göz atıldığında böyle bir toplantının Avrupa'nın geneli için ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Anket verilerine göre; Avrupa

birliği vatandaşları Amerikan vatandaşlarına oranla kendi işletmesini kurmaya daha az ilgi duyuyor. %45 Avrupalı kendi işinin patronu olmak isterken bu oran Amerika'da %61 dir. Bir diğer sonuca göre Avrupalılar düzenli bir gelire ve sağlam bir işe sahip olduklarından dolayı girişimciliğin başarısızlığından korkuyorlar, bu oran %50. Bu oran Danimarka, Almanya ve İngiltere'de daha da yüksek. Avrupalının %69'u bürokratik engellerden dolayı kendi işini kurmak istemediği gözlemlenirken, Amerika'da çalışanların kendi işini kurma bakımından çok daha istekli ve cesur olduğu görülmektedir. Amerikalıların sadece üçte biri olası başarısızlıktan korkmaktadır (European Union, 2015: 1).

Yukarıda bahsi geçen anket sonuçları, alınan tedbirler sayesinde seneden seneye olumlu şekilde gelişmeler olsa da (ilerleyen kısımlarda bahsi geçecektir), alınan eski kararları değişen şartlara uygun hale getirmek, yeni kararlar almak maksadıyla Avrupa komisyonu 2013 yılında toplanmış ve Avrupa Birliği 2020 Girişimcilik eylem planını açıklamıştır, bu plan kapsamında yapılacaklar şu şekilde belirlenmiştir (European Commission, 2013: 21-22-23) ;

- 1) Girişimcilik kültürünü geliştirilmesi için eğitim ve öğrenim imkânlarının sağlanması.
- 2) Kadınlar, gençler, yaşlılar ve göçmenler için daha iyi olanaklar sağlanması.
- 3) Daha iyi bir iş yaşamı için engellerin kaldırılması

Bu genel çerçeve kapsamında daha da detaylı olarak şunlar sıralanmaktadır;

1. Orta öğrenimdeki öğrencilere girişimcilik kültürü ve süreçleri anlatılarak, girişimcilik ruhu aşılarmaya çalışılacak.
2. Orta öğrenim son sınıf öğrencilerine KOBİ haftası kapsamında girişimcilik günü düzenlenecek.
3. Girişimcilerin ve girişimci adaylarının finansmana ulaşımı hem süreç olarak hem mevzuat olarak kolaylaştırılacak.
4. Girişimci yetiştirecek okullar açılacak
5. Avrupa genelinde internet üzerinden danışma ve destekler sağlanacak.
6. Başlangıç (Start-up) aşamasında ki girişimciler desteklenecek.
7. Bilgi-iletişim teknolojilerini kullanımı ve bu teknolojilere erişim kolaylaştırılacak.
8. İdari mevzuat yükü azaltılacak, iş kurma için gerekli mevzuat tek bir kanaldan halledilecek.
9. İflas etmiş ama dürüst olan girişimcilere işletme aşaması için bir şans daha tanınacak.
10. 50 yaş ve üzeri bireyler girişimcilik bağlamında teşvik edilecek.
11. Kadınlar ve gençler girişimcilik konusunda teşvik edilecek ve desteklenmeleri sağlanacak.
12. AB genelinde mikro finans yaygın hale getirilecek.

Görüldüğü üzere Avrupa birliği çatısı altında tüm üye ülkeler genelinde uygulanmak üzere eylem planları değişen şartlara uygun olabilecek şekilde sürekli gözden geçirilmekte ve eğer gerekiyorsa yeni maddeler ilave edilmek suretiyle girişimcilik ruhunu kültür haline getirebilmek için gerekli uygulamalara imza atılmaktadır. Bu bağlamda Almanya üzerine düşen, kararların gerekli kıldığı uygulamaları her alanda büyük bir gayret ve disiplinle yerine getirmektedir. Takip eden bölümde, çalışmanın başında bahsedilen, 2004 yılında alınan kararlarda belirtilen; "2010 yılına kadar yeni işletmeler kurmak için motive etmek ve 2010 yılına kadar Avrupa'yı dünya çapında girişimcilik konusunda rekabet eder hale getirmek" bu hedef ne derece gerçekleştirilebildi ve de genel manada Almanya'da girişimcilik bağlamında neler yapılmaktadır, konuları ele alınmaktadır.

2.1. 2010 Yılı ve Sonrası Almanya' da ki Gelişmeler

Elbette ki yeni işletmeler, ekonomi ve insanlar için çok önemlidir, bu sayede yenilikçi ve dünya ile rekabet edebilen ekonomiler meydana gelebilmekte ve de var olana canlılık katmaktadır. Bu sebeplerden ötürü Avrupa komisyon kararları gereğince Almanya ekonomi bakanlığı girişimci kültürünü desteklemekte ve yeni oluşacak işletmeler için uygun ortamlar hazırlamaktadır. Aslında buna mecburdur denilebilir çünkü Almanya gibi ülkelerin hammaddesi; bilgi, yaratıcılık, yenilik ve teknolojidir.

Bu kısımda yukarıda bahsedilen, 2004'de uygulamaya konulup 2010'un hedef gösterilmesi bağlamında 2010 yılı ve sonrası neler olduğuna ve yapıldığına bakılacak olursa; alınan komisyon kararları uygulamaya konuldukça Almanya da yıldan yıla yüzbinlerce işletme kurulmuştur. Bonn araştırma grubunun verilerine göre sadece 2010 yılında 417.000 yeni işletme kurulmuştur. Bu sonuç

gösteriyor ki; aşağıda ki şartlar mevcut olduğunda Almanya'da çok kişi kendi işini kurmaya hevesli olabilmekte ve cesaret edebilmektedir (BMWİ, 2011: 7):

- a. Yeniliklere açık kuruluş kültürünün varlığı
- b. Girişimciler için cezbedici ve etkili teşvikler
- c. Kolay ulaşılabilir ve güvenilir finansman
- d. Mümkün olduğunca az idari işlemler.

Almanya sadece girişimciler için uygun ortam ve imkânlar hazırlamakla yetinmemekte aynı zamanda Bakanlık bazında yapılan etkinliklerle aktif olarak olayın içinde yer alınmaktadır. Örneğin "Girişimci ülkesi Almanya" (Gründerland Deutschland) programları sayesinde, Almanya'da girişimci destekleri git gide artış göstermektedir. 2010 yılının başlarından itibaren Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı (BMWİ) Almanya'da girişimci kültürünün canlanması için çeşitli kuruluşlar ile birlikte yoğun şekilde çalışmaktadır. Bu bağlamda öğrencilere, gençlere girişimciliğin daha yakından tanıtılması adına kurulan Web sitesinde (www.existenzgruender.de) 25.000 kuruluş ve Enstitü'nün adresleri mevcut olup, arzu eden herkese, her türlü soru ve sorunlarında yardımcı olunmaktadır. Bu bağlamda partnerler çeşitli kuruluşlar, üniversiteler ve eyalet teşvikleri sayabilir. "Girişimci ülkesi Almanya" programı kapsamında "Girişimci haftası Almanya" (Gründerwoche Deutschland) uygulaması ile her yıl sonbaharda "Yeni kuruluş ve işletme yerini alma, fokuslama" adında Eyaletlerde 1.400 den fazla; Etkinlikler, Workshop ve yarışmalar düzenlenmekte, buralara katılanlar teşvikler almaktadırlar. Bu gibi faaliyetler "Global Entrepreneurship Week" katkılarıyla dünya genelinde 120 farklı ülkede uygulanmaktadır (BMWİ, 2011: 8).

Uygulanan bu programlar sayesinde kendi işini kuranlar her yıl yaklaşık 500.000 kişiye yeni istihdam alanları sağlamaktadır. Bilindik iş alanlarının haricinde girişimciler piyasaya yeni ürünler, yöntemler ve inovatif hizmetler sunmakta ve de birçok patentler almaktadırlar. (Almanya'da her 100 yeni girişimciden 15'i yeni fikirlerle ortaya çıkmıştır) Böylelikle ekonomiye can verilmekte yeni bir soluk getirilmektedir. Böylelikle Almanya girişimciler ülkesi haline gelmektedir (<https://www.kfw.de>).

Bakıldığında yeni işletmelerin kurucularının %30'nu bayanlar oluşturmaktadır. Almanya genelinde ise kendi işini yapanların %50 'sini bayanlar oluşturmaktadır. Bundan dolayı BMWİ "Girişimci bayanlar Acentaları" ile sıkı bir çalışma yürütmektedir, amaç bayanlar için daha iyi bir girişimcilik ikliminin oluşturulmasıdır. Almanya da göçmenler de unutulmamaktadır çünkü İşletme kayıtları istatistik bilgilerine göre ülke çapında kuruluşların 3 de 1 'inden fazlasını göçmenler oluşturmaktadır. Bu potansiyeli değerlendirmek adına BMWİ www.existenzgruender.de. Sayfasında onları ana dillerinde bilgilendirmekte ve onlara cazip tekliflerde bulunmaktadır.

3. Türkiye'de Girişimcilik Bağlamında Yapılanlar

Genel bir bakış ile, özellikle 1980'li yıllardan itibaren girişimciliğin ülke genelinde gelişmesi amacıyla gayretlerin yoğunluk kazandığı 1990'larda biraz daha hız kazandığı (Türk Eximbank-1987, KOSGEB-1990, TIGV-1991, KGF-1993, İŞGEM-1997) 2000'li yıllarda ise destek sağlayan kurum ve kuruluşların (ABİGEM-2002, TGMP-2003, Kalkınma Ajansları-2006, Etohum-2012) artış göstermesi ile desteklerde önemli miktarda artış yaşandığı görülmektedir.

Son yıllarda girişimciliğin gelişmesi için yapılan teşvik ve uygulamalara bakılacak olursa (Sönmez ve Toksoy, 2014: 47);

a) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013)'de müteşebbislere; iş kurma ve geliştirme aşamalarında danışmanlık ve eğitim hizmetleri verilmesi, teknolojik girişimlerin önünün açılabilmesi amacıyla risk sermayesi ve benzeri araçların yaygın hale getirilmesi.

b) Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)'de girişimciliğin eğitim sistemine dâhil edilmesi suretiyle küçük yaşlardan itibaren girişimciliğin telkin ve teşvik edilmesi, üniversite-sanayi işbirliğinin girişimciliği geliştirici yönde teşvik edilmesi, öğrencilerin ve akademisyenlerin girişimcilik ve ar-ge faaliyetlerine destek olunması, yalnızca hizmet, ticaret ve sanayi alanlarında değil tarım alanında da girişimciliğin yaygınlaşmasının sağlanması.

c) Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi 2011-2014 (Avrupa Üyeliğine Doğru) Eylem Planı'nda sanayi alanında girişimciliğin yaygınlaştırılması amacıyla desteklerin ve eğitimlerin verileceğinin ifade edilmesi.

Bunlara 64. Hükümetin 2016 yılında açıklamış olduğu girişimciliği teşvik ve eylem planı eklenebilir (64. Hükümet 2016 Yılı Eylem Planı, 2015: 55-67).

Netice itibariyle bakıldığında gerekli tedbirlerin ve teşviklerin uygulamaya konulduğu söylenebilir, tüm bunlara rağmen bakıldığında; Türkiye'deki girişimlerin, yenilikçilik ve katma değer bakımından önemli bir atılım gerçekleştiremedikleri, ölçek olarak da büyüyemedikleri görülmektedir. Türkiye'de küçük ölçekli ve orta ölçekli işletmelerin (250'den az işçiye sahip) tüm işletmeler içindeki payı yüzde 99,9'dur (TÜİK 2012). Türkiye'de 19'dan az çalışana sahip girişimlerin ise toplama oranı yüzde 98,5 gibi epeyce yüksek bir düzeye sahiptir (Kalkınma Bakanlığı, 2014: 24).

Verilere göre, 2004 - 2010 yılları arası Türkiye'de toplam girişim miktarı takribi 320 bin adet artış göstermiştir, fakat bu artışın yenilik bazlı bir ekonomiye dönüşmediği de vurgulanmalıdır, Örnek olarak girişim sayısındaki artışın yüzde 80'ninin toptan-perakende ticareti ile ulaştırma hizmeti sektörlerinden kaynaklandığı gösterilebilir (Kalkınma Bakanlığı, 2014: 24).

Son olarak Türkiye Girişim Stratejisi Eylem Planı 2015-2018 açıklandı. Plan'da öncelikli olarak bireysel katılım sermayesi sistemine ilişkin farkındalığın artırılacağı, girişimcilik konusunun ilk/orta öğretim programına yerleştirileceği, gençlere yönelik girişimcilik eğitimlerinin yaygınlaştırılacağı, kadın girişimcilerin sorunları konusunda araştırmalar yapılacağı, genç girişimcilere özel kuluçka merkezleri kurulmasının özendirileceği ve girişimcilik desteklerinde ön ödeme yapılmasının sağlanacağı belirtiliyor (http://haber.tobb.org.tr/ekonomikforum/2015/255/010_023.pdf).

Eylem planının genel amacı, "Türkiye'de girişimcilik Kültürünü yaygınlaştırmak, güçlü bir ekosistem oluşturmak ve girişimciliği geliştirmek" olarak ifade ediliyor. Planın hedefleri ise şöyle sıralanıyor:

- Girişimci dostu düzenleyici çevrenin geliştirilmesi,
- Kadın girişimciliği, genç girişimciliği, eko girişimcilik, sosyal girişimcilik ve küresel girişimcilik gibi öncelikli tematik alanlarda ve genel alanlarda sürdürülebilir bir destek sisteminin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Yenilikçi girişimciliğin desteklenmesi,
- Girişimcilik kültürünün geliştirilmesi,
- Örgün ve yaygın eğitim düzeyinde girişimcilik eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve girişimcilere yönelik danışmanlık sisteminin geliştirilmesi,
- Girişimcilerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması.

Elbette bu planın detaylarına belirtilen kaynakta değiniliyor, fakat yapılması gerekenlere neler eklenebilir düşüncesiyle ve de daha geniş perspektiften bakabilmeye katkı sağlayabilme amacıyla Avrupa birliğinin en gelişmiş ülkesi olan Almanya özelinde yapılanlara değinilecektir.

4. Almanya'da Yabancılara Yönelik Teşvikler ve Neticeleri

Sıralanacak olan kurumlar; IHK (Sanayi ve Ticaret Odası), Esnaf Odaları, Branş birlikleri, meslek birlikleri yerel, bölgesel ve ülke çapında faaliyet gösteren kuruluş inisiyatifleri ve ağların partner organizasyonları, Halk Eğitim Merkezleri, İş Kurumları. Almanya'da yaşayan yabancı uyruklu vatandaşlara yönelik; şirket kuruluşuna ve yönetimine dair birçok konuda kurslar, çalıştaylar ve seminerler sunmaktadır.

Almanya'daki yabancı girişimcilerin sayısı 80'li yılların başından bu yana sürekli olarak artış göstermektedir. Toplam da 3,3 milyon yabancı uyruklu çalışanın 431.000 den fazlası, bilhassa ticaret ve gıda sektöründe kendi işlerini kurmuşlar ve önemli bir ekonomik değer haline gelmişlerdir. Yabancı uyruklu olanlar arasında kendi işyerine sahip olanların oranı %9,6'dır. 2011 senesi itibariyle son 8 yılda işyeri sahibi olan yabancıların mutlak sayısı Almanlara göre daha dinamik bir şekilde gelişmiştir. Buna göre 2000 ile 2008 yılları arasındaki dönemde işyeri sahibi olan yabancıların oranı %67 artmıştır. Buna mukabil aynı dönemde Almanlar arasında bu oran %20 olarak gerçekleşmiş olduğu görülmektedir.

Göçmenler arasında görülen bu ticari faaliyetin açıklanmasında, göçmenlerin geldikleri ülkelerdeki değerler ve normlardan kaynaklanan iş sahibi olma hevesine bağlansa da yukarıda belirtilen kuruluşların ve de aşağıda belirtilecek olan etkinliklerin ve imkânların da katkıları oldukça faydalı olmuştur. Ayrıca kendi ana dilinde yardım alan yabancı uyruklu vatandaşlara kredi kolaylıkları da sunulmaktadır (BWK, 2011: 6).

4.1. "Girişimciler Ülkesi Almanya" İnsifiyatini Destekleyenler

(DIHK) Alman Sanayi ve Ticaret Odası: Yıllık 300.000 den fazla girişimciye bilgilendirme, danışmanlık hizmeti ve İş planı hazırlamada yardımcı olunmaktadır www.dihk.de.

(ZDH) Alman Zanaat Merkez Sendikası: 800 danışmanla ilerletme eğitimi ve etkinlikleri düzenlenmektedir www.zdh.de.

(BFB) Serbest Meslek Eyalet Sendikası: Almanya'nın tüm eyaletlerinde bulunan dernekler aracılığıyla danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır www.freie-berufe.de.

"Girişimciler Ülkesi Almanya" nın merkez yapıtaşlarından "Girişimci Haftası Almanya" başlığı altında 2010 yılında 680 Partnerle, 1000'nin üzerinde etkinlik düzenlenmiştir, bu etkinliklere katılımlar 30.000 nin üzerinde gerçekleşmiştir. Geri dönüşümlerin gayet olumlu olduğu belirtilmiş, katılımcıların %73,6' sı çok memnun olduğunu, %23,7' si iyi geçtiğini belirtmişlerdir. 2011 yılında ise 850 Partnerle (geçen yıla oranla %25 fazla) Almanya genelinde 1.400 ün üzerinde etkinlik düzenlenmiştir www.gruenderwoche.de.

4.2. Girişimciliği Teşvik Eden ve Danışmanlık Yapan Kurum ve Kuruluşlar

EXIST: 3 aşamadan oluşmaktadır.

1) Üniversitelerde yarışmalara ön ayak olup destek vermek.

2) Üniversitelerde kurucu bursları ve Üniversite dışında araştırma kuruluşlarına iş planı hazırlamada bir yıl süreyle yardım etmek.

3) Teknoloji bazlı fikirlere araştırmacı bir ekiple üç yıl boyunca destek vermek. Bu uygulamadan yıllık yaklaşık 200 girişimci faydalanmaktadır (www.exist.de).

Der German Silicon Valley Accelerator: 2011 yılında model proje olarak başlatılmıştır. Hükümet genç Alman IT işletmelerini desteklemektedir. Bu bağlamda kendi verilerini paylaşmakta, bilgi aktarımı yapmakta ve gerektiğinde Amerikan teknolojisi ile bağlantıları sağlamaktadır (www.germanaccelerator.com).

High - Tech Gründerfonds: Bu fon BMWi ve KfW banka grupları ve endüstriden partnerler ile hayata geçirilmiştir. Ekim 2011'den bu yana yeni kurulmuş teknoloji işletmelerine fon sağlamak ve finansal boşluklarını kapatmaktadır (www.high-tech-gruenderfonds.de).

Gründercoaching Deutschland: Başlangıç ve sağlamlaştırma aşamasında danışmanlık hizmetlerini ilk beş yıl için finanse etmektedir. Bu bağlamda işletme, finans ve organizasyon ile alakalı sorulara BMWi'nin destekleriyle çözüm stratejileri geliştirilmektedir (www.kfw.de).

Initiativkreis "Unternehmergeist in die Schulen" : Bu inisiyatif okul yöneticilerine ve öğretmenlere ekonomi eğitimi desteği vermektedir, amaç okulun günlük yaşamına ekonomi konularını entegre etmek ve böylelikle gençlere erken yaşlarda girişimci düşünce ve yaşamı aşılmasıdır. Bu bağlamda ders materyalleri, pratiğe yönelik raporlar, ilerleme - eğitim kursları ve etkinlikleri temin edilmektedir (www.unternehmergeist-macht-schule.de).

Gründerwettbewerb- IKT Innovativ: Yenilikçi iş fikirleri desteklenmektedir. BMWi 'nin katkılarıyla. Amaç yarışmalar aracılığıyla IKT alanında ileri teknoloji kurumlarının sayısını artırmaktır (www.gruenderwettbewerb.de).

Bundesweite Finanzierungsprogramme der KfW: KfW girişimci kredisi, girişimcilere ve genç işletmelere yatırımları veya işletme araçları için uygun koşullarda finans desteği sağlamaktadır. Bu program 01.04.2010 yılına kadar şartlarını iyileştirmiştir ve iki finans alternatifi sunmaya başlamıştır şöyle ki;

1) KfW girişimci kredisi - başlangıç parası (KfW - Gründerkredit-Start-Geld) en yüksek 100.000 Euro ya kadar başlangıç aşamasında kredi.

2) KfW girişimci kredisi- evrensel (KfW -Gründerkredit- Universell) 10 milyon Euro ya kadar girişimciler ve genç işletmeler için yabancı sermaye ihtiyacını kapatacak kadar kredi.

Bu kredi 01.01.2012 tarihinden itibaren "ERP-Programm" adı altında devam etmektedir (www.kfe.de).

Bundesweite Gründerinnen- Agentur (bga): Daha fazla bayanın kendi işini kurması hususunda motive etmek amacıyla BMWi ve "bga"nın ortaklaşa yürüttüğü faaliyetleri kapsamaktadır. Bir servis merkezi oluşturulmuş ve "bga" bu bağlamda hemen hemen her alanda arzu edene özel bilgiler ve danışmanlık hizmetleri sunmaktadır (www.existenzgruenderinnen.de).

"nexxt" initiativeunternehmensnachfolge:"Nexxt" işyeri devri inisiyatifi, Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı (BMWi), KfW Bank, ekonomi ile ilgili dernek, kurum ve kuruluşlar, kredi kuruluşları ve serbest meslek temsilcilerinin ortak bir girişimidir. "nexxt" BMWi inisiyatifi olup birçok partnerle çalışmaktadır.

Nexxt-change borsası, devir yapmak isteyen işletmeler ile işletmeleri devralmak isteyen girişimcileri bulmak için, ülke çapında bir pazar oluşturur. Şirket alımı ile ilgilenen girişimciler ve şirketlerini devretmek isteyenler için ücretsiz bir internet platformu sağlanmıştır. Bu hizmet çeşitli avantajlar sağlamaktadır bunlar (İşte Bilgi, 2011: 5):

1. Aracı şirketler için geniş bir bilgi deposu
2. 700'den fazla bölgesel ortakla beraber nitelikli danışmanlık ve aracılık hizmeti
3. Uygun eşleşmelerde otomatik olarak bildirim (abonelik özelliği)
4. Şirket profillerinin kolay ve anlaşılır bir şekilde yer alması

İşyeri borsası bunlara ek olarak, konu ile ilgili olarak geniş çapta bilgi ve önemli adresleri sunmaktadır. Sitede yaklaşık 10.000 ne yakın ilan mevcut, ilanlar ücretsiz sunulmaktadır. Şu ana kadar 8.000 üzerinde işletme alımına aracılık edilmiştir (http://www.foerderdatenbank.de/Foerder-DB/Navigation/Foerderrecherche/suche.html?get=e8883925a842b470fffd74cfcc5bdf69;views;document&doc=11341).

Initiative "kulturandkreativ- wirtschaft": Kültür ve yaratıcılık ekonomisi yetki merkezi; eyaletler bazında bilgi, danışman ve bağlantılar platformu mevcuttur. Bölge bazındaki muhataplar bir yıl içinde 4.000 bire bir danışmanlık ve 136 "veri ağı" (Data Networking) etkinlikleri düzenlemişlerdir. " kültür ve yaratıcılık pilotlar Almanya"(kultur- und kreativpiloten Deutschland) adlı yarışma düzenlenmiştir ve 32 kişi desteklenmiştir. Amaç bu branşlarda girişimcilik ve büyüme potansiyellerini aktif hale getirmektir (http://www.kultur-kreativ-wirtschaft.de/).

Existenzgründungsportal und förderdatenbank:

Bu BMWi:- kuruluş portalı: arka plan bilgileri, pratik yardımlar. Girişimciler ve genç işletmeler için başlangıç aşamasında faydalı olabilecek linkler sunulmaktadır. Ayrıca bu portal farklı dillerde bilgilendirme ve girişimcilik için gerekli bilgiler, teşvik programlarını kim veriyor gibi bilgiler ve linkleri paylaşmakta, gerekli ne varsa bünyesinde toplayıp oryantasyon görevi görmektedir (www.existenzgruender.de, www.foerderdatenbank.de).

5. Almanya'da Tüm Okullarda Uygulanan Girişimcilik Etkinlikleri

İnsanların kendi işini kurması birçok faktöre bağlıdır ama en önemlisi bu kültürün ülke bazında oluşturulmuş olmasıdır. Uzmanların açıklamalarına göre; bu kültürün küçük yaşlarda empoze edilmesi ileride oluşabilecek korkuları en aza indirmektedir. "Okullarda girişimcilik ruhu"(Unternehmergeist in die Schulen) programları bu bağlamda Almanya'da çok etkili olmaktadır, bildirilen şu veriler bu etkiyi gözler önüne sermektedir; Öğrencilerin 3 te 2 si ekonomi hakkında daha çok şey bilmek istemekte ve her iki gençten biri kendi işini kurma konusunda adım atmaktadır. Öğrencilerin %66,9 unun ekonomi konularına ilgili olduğu tespit edilmiştir. Bundan dolayı "Okullarda girişimcilik ruhu" inisiyatifi okullarda ekonomi bilgisini artırmak, işletme yeteneklerini geliştirme konularını okulların günlük yaşamına entegre etmekle meşgul olmaktadır. Aynı zamanda "EXIST - Gründungskultur - die Gründerhochschule" BMWi 'in diğer bir çabası olan girişimcilik için gerekli tüm bilgileri içeren 90 adet kursü üniversitelerde açılmıştır (BMWi, 2011: 10-11).

Şimdi Almanya'da "Girişimci Ülkesi Almanya" (Gründerland Deutschland) programının daha ziyade okullarda uygulanan kısmı olan "Girişimci Haftası Almanya" (Gründerwoche Deutschland) programının ne olduğu ve neler yaptığı konusu incelenecektir.

"Gründerwoche Deutschland" (Girişimci haftası Almanya)

Eyaletler çapında bir aksiyondur. Global entrepreneurship week (GEW) ile bağlantılı olup Almanya versiyonudur. Amaç girişimcilik ruhunu canlandırmak ve bu kültürü oluşturabilmek (BMWİ, 2014: 2). Bu programın ilk hedef kitlesi gençler ve öğrencilerdir (üniversite, lise) Aynı zamanda yeni iş kurma niyetinde olan şahıslarda hedeftedir. Bu program kapsamında bir işletme kurmak için ne gerekli ise hepsi ayrıntılı şekilde sunulmaktadır (BMWİ, 2014: 2). Genel itibarıyla gençlerde, ileride kendi işini kurma düşüncesi pek gelişmemiştir. Bu bağlamda bu program kapsamında okul yöneticileri, öğretmenler ve de katılımcı işletmecilerinde katkılarıyla gençlere bu bakış kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu etkinliklerde; örnek olayları içeren kitapçıklar, işletme kurma oyunları ve de ders materyalleri verilmektedir. Ayrıca iş planları hazırlanmasına yönelik yarışmalar düzenlenmektedir (BMWİ, 2014: 2).

5.1. Pratikte Okullar için Verilen Destekler

BMWİ'nin katkılarıyla her yaşta öğrenciler ve öğretmenleri için çeşitli internet portallarında girişimcilik ruhunu geliştirme kapsamında çeşitli materyaller hizmete sunulmaktadır. Örneğin "gründerklasse" (girişimci sınıf) "e training unternehmergeist" (e girişimci ruhu alıştırmaları)

Ayrıca öğrenci firmaları için gerekli olabilecek diğer materyaller ve de internet üzerinde bedava işletme oyunu (online- wirtschaftsspiel) "be boss" ki bu oyun sayesinde öğrenciler kendi kararlarını verip özgüvenlerini arttırmakla kalmayıp oyun eşliğinde işletme kurmak ve yönetmek için neler gerekiyor öğrenebilmektedirler (BMWİ, 2014: 3). Bu oyunun mobil uygulamaları da bulunmaktadır (<http://www.bmwi-beboss.de/home/>).

5.2. Pratikte Okullarda Uygulanan Etkinliklere Örnekler:

Aşağıda bahsi geçen uygulamalar Federal Enerji ve Ekonomi Bakanlığı'nın (Bundesministerium für Wirtschaft und Energie) Şubat 2014 de yayımladığı girişimci haftası Almanya programı kapsamında 2013 yılında okullarda uygulanan programları içeren kitapçıktan alınmış örneklerdir (BMWİ, 2014: 5-13).

Start-up/ at school: Herne şehrinde kooperasyon, proje ve yarışma: Herne şehir yöneticileri ve Herne'deki işletmeler ve medya partnerlerinin desteğiyle dördüncü defa meslek yüksekokulu on üçüncü sınıf öğrencileriyle düzenlenmiştir. 3 ay boyunca devam eden etkinliklerin içeriği şöyledir: öncelikle öğrencilere kuruluş aşamasında olsun diğer aşamalar için olsun ne gerekli ise uzmanları tarafından bilgilendirmeler yapılmaktadır ve öğrenciler iş kurmak için timler oluşturmaktadır. "start up- teams" sonrasında iş planı oluşturan öğrenciler iş planlarını ve o ana kadar yapılan çalışmaların kısa videosu (trailer) dâhil olmak üzere pazarlama faaliyetleri ne detaylandırılarak uzman jüriye sunmakta ve jüri ikna edilmeye çalışılmaktadır. Yarışma sonunda kazananlar ödüllendirilmiştir.

Landstuhl da meslek yapanlar için girişimci semineri: işletme danışman firması SLU ve meslek eğitimleri BBS'nin katkılarıyla 2013 yılında "Girişimci haftası Almanya" programı kapsamında meslek eğitiminin sonunda bulunan öğrenciler için düzenlenen bu etkinlikte çeşitli branşlarda kendi işini kurmak isteyenler için gerekli tüm bilgiler sunulmuş ve sorular cevaplandırılmıştır. Seminerin sonunda da katılımcılara iş kurmak için altın kurallar (gold regeln) adında kitapçıklar ve çeşitli hediyeler verilmiştir.

"Girişimcilik için daha çekici kariyer yolu: e ticaret için fikirler" adı altında Rottal- inn ilçesinde sunum.

Rittersberg lisesinde sunumlar: Rittersberg lisesi 10. Ucu sınıf öğrenci ve öğretmenlerine yönelik " Girişimci haftası Almanya" programı kapsamında iş + yenilik merkezi (business+ innovation Center GmbH) şirketinin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda gençlere yenilikçi fikir ve ürün nasıl olur buna yönelik iş nasıl kurulur, neler gereklidir, pazarlama faaliyetleri nasıl olur çerçevesinde yeni ürün ve fikirler de tanıtılarak sunumlar yapılmıştır. Bu okuldan mezun işletmecilerde sunuma katkıda bulunmuşlardır.

Odenwaldkreis'da " bir gün için işletmeci" (Unternehmer für einen tag) aksiyon haftası.

Odenwald bölgesel şirket (OREG) meslek okulu merkezi ve birçok işletmecinin katkılarıyla 12. İnci sınıf lise öğrencilerinden 9 kişi çeşitli işletmelerde bir gün için işletmeci olmuşlardır. Öğrenciler işin her aşamasında bir gün boyunca gözlem yapmışlardır. Bu programda amaç öğrencilerin iş dünyasında, yaşamında ne gibi bilgilere ve kişilik özelliklerine sahip olmaları gerekiyor yakından görmeleri ve iş yaşamına yakın olmalarıdır.

Plan ve Kuruluş Oyunlarıyla Derste Girişimci Genini Eğitmek

“Girişimci Haftası Almanya 2013” Almanya girişimci ruhunu uyandırmak için Forst’ ta bulunan Friedrich- Ludwig- John lisesinde inovasyon ve teknoloji kuruluşunun iş birliğiyle, Plan ve kuruluş oyunları derste girişimci ruhunu eğitmek için program düzenlenmiştir. Bu etkinlikte dersler alışılmışın dışında bir formla başlamıştır. Şöyle ki; önce öğrenciler yaratıcı olmaları için cesaretlendirilmiştir. Maksat içlerindeki girişimcilik genini keşfetmelerini sağlamak, sonrasında takip eden seminerlerde FRANCHİSİNG, iş planı ve SWOT analizinin ne olduğu tanıtılmıştır. Nihayetinde öğrencilere sanal işletme oyunu olan “Be Boss” oynattırılmıştır.

Karlsruhe’ de bir start up work shop “ideallerini gerçekleştirir”

Karlsruhe’ de yenilik ve girişimcilik merkezinde karlsruhe teknoloji enstitüsünde (KIT katkılarıyla “Girişimci hayat Almanya” 2013) kapsamında orta- lise ve üniversite öğrencileri için düzenlenmiştir. KIT enstitüsü birçok konuda araştırmalar, keşifler yapmış tecrübeli bir kuruluş.

Bir kısmı örnek verilen bu etkinlikler günümüze kadar her yıl düzenli olarak devam etmiştir. Girişimciliğe ilgi duyan öğrenciler için bilgi ve fikir üretme toplantıları ve Çalıştaylar (work shop) yapılmıştır. Tasarım serbestliği ve özgürlük ortamında yapılan toplantılarda öğrenciler genel itibarıyla şu konularda bilgilendirilmektedir; kendi “start up” ını kurmak ne demektir. Bunun için neler gereklidir? Fikirler, iş maddeleri, motivasyon ve iyi bir ekip ve benzeri konular. Tabi ki tüm bunlar güzel uygulanırsa bile başarısızlık ihtimalinin olabileceğine, buna karşı dayanma gücü, yılmamak ve riske her an hazırlıklı olmak gibi birçok konuda detaylıca sunumlar yapılmaktadır.

5.3. Üniversitelerde Girişimcilik Bağlamında Faaliyetler:

Tüm Almanya genelinde Üniversitelerde Girişimcilik bağlamında Kürsüler mevcut olup eğitim ve de uygulamada diğer okullarda ki uygulamalara benzer, fakat seviyesi yüksek olacak şekilde faaliyetlerde bulunmaktadır. Bu faaliyetler gerçekleştirilirken öğrencilerden sürekli fikirleri alınmaktadır, şöyle ki; daha iyi nasıl olabilir? Siz ne tavsiye edersiniz? Vb. Bu mahiyette örnek verilecek olursa: Doğu Almanya’da 2012 senesinde 41 Üniversite de yapılan anket söylenebilir. Bu anket sonuçlarına göre (https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Nachrichten/Pressemitteilungen/2013/06/studie.pdf?__blob=publicationFile):

Teoriden çok lokal, ulusal ve uluslararası işletmeler ile daha çok irtibat kurmak ve aktivitelere davet etmek önem arz etmektedir, bu sayede işin en önemli görülen kısmı olan “Network” u oluşturmak kolaylaşacaktır. Bu anket sonuçlarını hayata geçirmeye çalışan Üniversiteler; verilen eğitimlerin yanında, işletmelerin davet edildiği fuarlar da tertip etmektedirler. Bu şekilde öğrencilere girişimcilik konusunda arzu ettikleri her imkân sunulmaya çalışılmaktadır.

5.4. Okul Firmaları- Proje Sorumluları

Almanya’daki Federal Eğitim ve Araştırma Bakanlığı tarafından üniversiteler, teknik okullar, iş dünyası ve diğer ilgililer arasında bölgesel işbirliğini geliştirmek üzere “EXIST Programme” kurulmuştur. Program, yükseköğrenim ve araştırma kuruluşlarında daha girişimci bir zihniyet yaratılmasını sağlamak ve girişimcilik potansiyelinin uygulamaya geçirilmesi amacıyla ilgili tarafları bir araya getirmektedir. Bunlardan bazıları:

a. Okul firmaları uzman ağ - alman çocukları ve gençleri vakfı (Fachnetzwerk Schülerfirmender deutschen kinder und jugendstiftung) (<http://www.fachnetzwerk.net/>)

b. Girişimci çocuklar- alman çocukları ve gençleri vakfı (Gründer kids der Deutschen kinder und Jugendstiftung) (DKJS) www.gurenderkids.de

c. Junior/ junior kompakt (<http://www.junior-programme.de/de/startseite/>).

d. NFTE network for teaching entrepreneurship (www.nfte.de).

http://www.unternehmergeistschule.de/DE/Startseite/home_node.html

Ayrıca bu projelerde partnerlik yapmak isteyen veya destek vermek isteyen kuruluş ve işletmeler “www.gruenderwoche.de” web sayfasını ziyaret edip hangi projede ne gibi katkılar sunacaklarını belirtip yetkililerle kontağa geçebilmektedirler.

Sonuç ve Değerlendirme

Girişimci bir toplum yapısının oluşturulması herkesi ilgilendirmektedir. Girişimciliğe ve başarısızlığa karşı daha olumlu tutumlar benimsenmelidir. Bunun başarılabilmesi için, bugünün ve geleceğin olası girişimcilerine destek veren oluşumlara önemli görevler düşmektedir. Girişimcilik becerileri ve girişimci ruhu topluma, işletme faaliyetlerine uygulanmalarının getirdiği avantajların ötesinde faydalar sağladığından, girişimcilik Avrupa Konseyi tarafından desteklenmeye değer bulunmuş ve bu bağlamda 2000 yılından başlayarak her iki yılda bir toplantılar düzenlenip değişen şartlara uygun kararlar alınmıştır. Toplum da girişimciliği teşvik etmek için başarılı girişimcilere kıymet vermeli ve yüceltilmelidir, başarısızlığa ise hoşgörülle yaklaşılmalıdır. Üniversiteler, okullar, yatırımcılar, yerel topluluklar, bölgeler, iş danışmanları, medya ve meslek kuruluşları gibi, bugünün ve geleceğin girişimcilerine destek sağlayan oluşumların girişimciliğe karşı olumlu tutumları özellikle önemlidir.

Bu çalışmada gerekli teşvikler, tedbirler alındığında ve de eğitim sistemine girişimcilik ruhu aşılandığında toplumun ve ülkenin refahında ne gibi olumlu gelişmeler olabileceğini Almanya örneği verilerek gösterilmeye çalışılmıştır. Çalışmada geçen verilere bakıldığında, sistemli bir şekilde girişimcilik etkinlikleri her kesim için özel olarak uygulandığında o ülkede yaşayan öğrencisinden yabancı uyruklusuna, emeklisinden ev hanımına kadar her kesimde, girişimcilik faaliyetleri adına meydana gelen pozitif gelişmeleri Almanya örneğinde görülmektedir.

Elbette ki; ilk olarak girişimcilik eğitimini 1947 yılında Harvard Business School’da vermeye başlayan ve bu konudaki ilk akademik programlara 1960’lı yıllarda başlamış, akabinde 1993 yılında 400’den fazla üniversitesinde lisans veya yüksek lisans düzeyinde girişimcilik dersleri sunan ve 2003 senesine gelindiğinde bu sayıyı 1600’lere çıkarmayı başaran ABD (Tosunoğlu, 2013: 139) Almanya ile kıyas edildiğinde, Almanya’nın çok daha fazla yol kat etmesi gerektiği kanısı oluşmaktadır. Zira çalışmanın başında geçen bilgilere bakıldığında da AB genelinde girişimcilik faaliyetlerinin ABD’ye oranla hala çok gerilerde olduğu gerçeği, Almanya’nın ve de AB’nin geç kalınmış uğraşlarını daha da etkin hale getirmesi gerektiği kanısı oluşmaktadır.

Türkiye’ye bakıldığında, 2012 yılında yayınlanan OECD’nin raporuna göre (<http://www.ankarastrateji.org/haber/turkiye-de-girisimcilik-1237/>); Türkiye’nin 3 katı daha büyük bir ekonomiye sahip olan Almanya’da Türkiye’den daha az firma faaliyet göstermektedir. Özellikle Makine sektöründe Almanya’nın Türkiye’den 20 kat daha fazla üretim yaptığını ancak firma sayısının Türkiye’de 16 bin Almanya’da sadece 6 bin.” Ayrıca 2004-2010 yılları arasında Türkiye’de girişimci sayısının 320 bin adet artış göstermesine rağmen, bu artışın yenilik bazlı bir ekonomiye dönüşmediği (%80’ni toptan-perakende ticareti ve ulaştırma hizmeti) görülmektedir. Almanya’da ise bilindik iş alanlarının haricinde girişimciler piyasaya yeni ürünler, yöntemler ve inovatif hizmetler sunmakta ve birçok patentler almaktadırlar. Ayrıca her 100 girişimciden 15’ yeni fikirlerle ortaya çıkmaktadırlar. Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda şunlar söylenebilir; önemli olan girişimciliğin sayısından ziyade niteliği, kapsamı ve boyutu. Türkiye’nin bu noktada Almanya’dan örnek alabileceği hususlar olabileceği kanısı oluşmaktadır.

Kaynakça

- CPS Corporate & Public Strategy Advisory Group , (2009) Eğitim ve Kültür alanında Avrupa Birliği Müktesebat Rehberi, (Ağustos 2009), Brüksel&İstanbul
- EU möchte Unternehmergeist der europäischen Arbeitnehmer fördern, European Union, (2015)
- European Commission, (2013) Entrepreneurship 2020 Action Plan, (09.01.2015)
- BMWi, (2011) Gründerland Deutschland Unternehmergeist wecken-Gründungen Unterstützen, Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie (11.2011)
- KfW-Gründungsmonitor, (2011) Jährliche Analyse von Struktur und Dynamik des Gründungsgeschehens in Deutschland

- BWK, (2011) Alman Kökenli Olmayan Girişimciler İçin Yol Haritası, BWK BildungsWerk in Kreuzberg GmbH. Berlin, (09.2011)
- Cansız M. (2013) Türkiye'nin yenilikçi girişimcileri teknoloji geliştirme bölgeleri örneği. T.C. Kalkınma Bakanlığı, Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü (Temmuz, Yayın No: 2850).
- Öztürk, İ. (2008) 2008 Girişimcilik raporu. İstanbul: İGİAD Yayınları 8, Raporlar 1.
- Sönmez, A. ve Toksoy, A. (2014) Türkiye'de girişimcilik ve Türk girişimci profili üzerine bir analiz. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi (Yönetim ve Ekonomi, Cilt: 21, Sayı: 2).
- T.C. Kalkınma Bakanlığı, (2014) Onuncu kalkınma planı 2014-2018 (Girişimciliğin geliştirilmesi, özel ihtisas komisyon raporu 2023). Ankara: Yayın No: KB:2899-ÖİK:739.
- T.C. Başbakanlık. (2015) 64. Hükümet 2016 Yılı Eylem Planı (İcraatlar ve Reformlar. 10 Aralık 2015.
- Praxisbeispiele-Schulen in der Gründerwoche, Bundesministerium Für Wirtschaft Und Energie,(2014) Praxisbeispiele -Schulen in der Gründerwoche (17-23 November 2014)
- Girişimcilik, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3002, (01.2013)
- İşte Bilgi Geleceğinizin Güvencesi (Erstes Deutsch-Türkisches Magazin Für Die Wirtschafts- Und Arbeitswelt),(2011) Şirket devralmak-işyeri kurmanın başka bir yolu, Nr.16 (November/Dezember 2011).
- <http://kisi.deu.edu.tr//ethem.duygulu/yesilkitap.pdf> (Erişim Tarihi: 15.03.2019).
- http://haber.tobb.org.tr/ekonomikforum/2015/255/010_023.pdf (Erişim Tarihi: 20.03.2019).
- <http://www.foerderdatenbank.de/Foerder-DB/Navigation/Foerderrecherche/suche.html?get=e8883925a842b470ffd74cfcc5bdf69;views;document&doc=11341> (Erişim Tarihi: 01.11.2018).
- https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Nachrichten/Pressemitteilungen/2013/06/studie.pdf?__blob=publicationFile (Erişim Tarihi: 06.01.2015).
- https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Nachrichten/Pressemitteilungen/2013/06/studie.pdf?__blob=publicationFile (Erişim Tarihi: 06.01.2015).
- http://www.unternehmergeist-macht-schule.de/DE/Startseite/home_node.html (Erişim Tarihi: 06.01. 2015).
- www.existenzgruender.de. (Erişim Tarihi: 02.12.2018).
- <https://www.kfw.de/kfw.de.html> (Erişim Tarihi: 04.01.2015).
- www.germanaccelerator.com (Erişim Tarihi: 05.01.2015).
- www.high-tech-gruenderfonds.de (Erişim Tarihi: 05.01.2015).
- www.unternehmergeist-macht-schule.de (Erişim Tarihi: 05.01.2015).
- www.gruenderwettbewerb.de (Erişim Tarihi: 05.01.2015).
- www.existenzgruenderinnen.de (Erişim Tarihi: 05.01.2015).
- <http://www.kultur-kreativ-wirtschaft.de/> (Erişim Tarihi: 06.10.2018).
- <http://www.bmwi-beboss.de/home/> (Erişim Tarihi: 06.01.2015).
- <http://www.fachnetzwerk.net/> (Erişim Tarihi: 06.11.2018).
- <http://www.junior-programme.de/de/startseite/> (Erişim Tarihi: 10.11.2018).
- <http://www.ankarastrateji.org/haber/turkiye-de-girisimcilik-1237/> (Erişim Tarihi: 07.01.2015).